

PROJEKTLIGJ

Nr. ___/2016

**PËR DISA SHTESA DHE NDRYSHIME NË LIGJIN NR.8417, DATË 21.10.1998
"KUSHTETUTA E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË", TË NDRYSHUAR**

Në mbështetje të neneve 83 pika 1 dhe 177 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e më shumë se një të pestës së anëtarëve të Kuvendit,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Në ligjin nr.8417, datë 21.10.1998 "Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë", të ndryshuar, bëhen këto ndryshime:

**PJESA E PARË
PARIME THEMELORE**

Neni 1

Në preambulën e Kushtetutës, pas fjalëve "me bindjen e thellë se" shtohen fjalët

"vlerat evropiane".¹ vlerat duhet të jene universale, Shqipëria është ne udhekryq mes Perendimit dhe Lindjes. Nuk duam nje kolonizim vlerash te sforcuar

¹ Mbi dispozitat që lidhen me anëtarësimin e Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, ka dy qëndrime: i pari përkrah idenë që të përfshihen në bllokun e draftamendamenteve kushtetuese duke e shoqëruar me dispozitën tranzitore që të hyjnë në fuqi pas anëtarësimit të Shqipërisë në BE. I dyti i konsideron këto dispozita të parakohshme dhe si të tilla nuk duhet të jenë pjesë e këtyre projektamendamenteve kushtetuese.

Neni 2

Në nenin 2, pas paragrafit të tretë, shtohet paragrafi i katërt me këtë përmbajtje:

Republika e Shqipërisë pas anëtarësimit në Bashkimin Evropian i delegon institucioneve të tij pushtete të nevojshme për përmbushjen e detyrimeve që burojnë nga anëtarësimi, **në bazë të një ligji të miratuar** me tre të pestat e të gjithë anëtarëve të Kuvendit.² Rrudhja e kompetences së Parlamentit shqiptar, heqja e rezerves ligjore për ceshtje madhore dhe automatizmi i detyrimeve rrezikon interesat shqiptare

Neni 3

Neni 12, pika 3 ndryshohet me përmbajtjen si vijon:

Forcat e huaja ushtarake mund të vendosen dhe të kalojnë në territorin shqiptar, si dhe forcat ushtarake shqiptare mund të dërgohen jashtë, **sipas procedurës së parashikuar me ligj** të miratuar me shumicën e të gjithë anëtarëve të Kuvendit, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në një marrëveshje ndërkombëtare.³

Humbja e rezerves ligjore, bypasimi i parlamentit dhe kalimi kompetences ekzekutivit është i rrezikshëm në një epokë luftrash ku po jetojme.

Neni 4

Neni 18, pika 2 ndryshon si vijon:

Askush nuk mund të diskriminohet padrejtësisht për shkaqe të tilla si gjinia, raca, feja, etnia, gjuha, bindjet politike, fetare a filozofike, identiteti gjinor, **orientimi seksual**, gjendja ekonomike, pasurore, arsimore, origjina sociale, lindja, aftësia e kufizuar, përkatësia shoqërore, prindërore ose të tjera.⁴

Efekt i lobeve ndërkombëtare pas LGBT, impnomi i teorise gender qe nuk beson tek diversiteti natyror i seksit, por tek njeriu unisex është goditje qe po i behet familjes tradicionale. Pas kesaj i hapet rruga adoptimeve te femijeve prej cifteve homoseksuale

Neni 5

Neni 39, pika 2, ndryshon si vijon:

Ekstradimi mund të lejohet vetëm kur është parashikuar shprehimisht në marrëveshjet ndërkombëtare në të cilat Republika e Shqipërisë është palë, me vendim gjyqësor, si dhe kur parashikohet në legjislacionin e Bashkimit Evropian.

Neni 6

Neni 43 ndryshon si vijon:

² Opinioni i KV, paragrafi 14.

³ Opinioni i KV, paragrafi 15.

⁴ Opinioni i KV paragrafi 13 poshtëshënimi 2 si dhe reflektimi nga konsultimet publike.

Kushdo ka të drejtë të ankohe kundër një vendimi gjyqësor në një gjykatë më të lartë, **përveçse kur parashikohet ndryshe në ligj.**⁵

Neni 7

Në nenin 54 shtohet pika 4 me këtë përmbajtje:

“Interesi më i lartë i fëmijëve zbatohet në të gjitha çështjet që lidhen me ta.”⁶”

Neni 8

Në nenin 64 shtohet pika 4 me këtë përmbajtje:

“Shtetasit shqiptarë, pas anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, zgjedhin përfaqësuesit e tyre në Parlamentin Evropian, sipas procedurës së parashikuar në ligj.”⁷

Neni 9

Pas nenit 80 shtohet neni 80/a me këtë përmbajtje:

Neni 80/a

Vizioni neoliberal elitist, forcimi i ekzekutivit në dem të parlamentit është goditje kundër demokracisë dhe përfaqësuesve të popullit. Parlamenti nuk duhet të mjaftohet me rezoluta por të diktoje qeverisë gjithë axhenden evropiane me LIGJE SPECIFIKE

Këshilli i Ministrave i **raporton** Kuvendit të Shqipërisë për aktet e hartuara në kuadër të pjesëmarrjes së Republikës së Shqipërisë në institucionet e Bashkimit Evropian. Kuvendi mund të nxjerrë **rezoluta** që shërbejnë si bazë për **veprimet** e Këshillit të Ministrave në institucionet e Bashkimit Evropian.

Neni 10

Në nenin 109, pas pikës 3, shtohet pika 4 me këtë përmbajtje:

E drejta për të zgjedhur dhe për t'u zgjedhur u njihet edhe shtetasve të Bashkimit Evropian, të cilët jetojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë, sipas legjislacionit të Bashkimit Evropian dhe rregullave të përcaktuara në Kodin Zgjedhor, pas anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian.⁸

⁵ Opinion i KV paragrafi 16.

⁶ Detyrim që rrjedh nga Konventa për të Drejtat e Fëmijëve e OKB-së, ratifikuar nga Republika e Shqipërisë. Propozuar nga UNICEF dhe shoqëria civile.

⁷ Opinion i KV paragraf 17.

⁸ Opinion i KV paragraf 17.

Neni 11

Neni 122, pika 3 dhe 4 ndryshohet si më poshtë:

3. E drejta e Bashkimit Evropian që zbatohet drejtpërsëdrejti ka epërsi mbi të drejtën e brendshme të Republikës së Shqipërisë.
4. Normat e nxjerra prej një organizate ndërkombëtare kanë epërsi, në rast konflikti, mbi të drejtën e vendit, kur në marrëveshjen e ratifikuar nga Republika e Shqipërisë për pjesëmarrjen në atë organizatë, parashikohet shprehimisht zbatimi i drejtpërdrejtë i normave të nxjerra prej asaj.

PJESA E TETË GJYKATA KUSHTETUESE

Neni 12

Neni 124 ndryshon si më poshtë vijon:

Neni 124

1. Gjykata Kushtetuese është autoriteti më i lartë që zgjidh mosmarrëveshjet kushtetuese dhe bën interpretimin përfundimtar të Kushtetutës.
2. Gjykata Kushtetuese i nënshtrohet vetëm Kushtetutës.
3. Gjykata Kushtetuese ka buxhet të veçantë që e administron në mënyrë të pavarur.⁹

Neni 13¹⁰

Neni 125 ndryshon si më poshtë vijon:

Neni 125

1. Gjykata Kushtetuese përbëhet nga 9 anëtarë, tre prej të cilëve emërohen nga Presidenti i Republikës, tre anëtarë emërohen nga Kuvendi dhe tre anëtarë emërohen nga mbledhja e përbashkët e Gjykatës së Lartë dhe e Gjykatës së Lartë Administrative. Anëtarët që emërohen nga Presidenti i Republikës dhe Kuvendi përzgjidhen nga lista e kandidatëve të hartuar nga Këshilli i Emërimeve në Drejtësi. Procedura e përzgjedhjes dhe emërimit të anëtarëve të Gjykatës Kushtetuese garanton standardet e kandidimit të hapur, konkurimit të ndershëm, transparencës

⁹ Opinion i KV paragrafi 22.

¹⁰ Ka një opinion alternativ.

dhe përzgjedhjes së kandidatëve më të kualifikuar.

2. Gjyqtarët e Gjykatës Kushtetuese emërohen për 9 vjet, pa të drejtë riemërimi dhe përzgjidhen nga radhët e juristëve me të paktën 15 vjet përvojë pune si gjyqtarë, prokurorë, avokatë, profesorë ose lektorë të së drejtës, nëpunës të nivelit të lartë në administratën publike, me një veprimtari të spikatur në fushën e së drejtës kushtetuese, të drejtave të njeriut ose në sfera të tjera të së drejtës.

3. Kandidatët nuk duhet të jenë dënuar për kryerjen e një vepre penale. **Ata nuk duhet të kenë mbajtur funksione politike në administratën publike dhe pozicione drejtuese në një parti politike, gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.**¹¹ Ligji parashikon kriteret të hollësishme për emërimin e anëtarëve të Gjykatës Kushtetuese.

4. Përbërja e Gjykatës Kushtetuese përtërihet çdo 3 vjet, në një të tretën e saj, sipas procedurës së caktuar me ligj.

5. Kryetari i Gjykatës Kushtetuese zgjidhet me votim të fshehtë me shumicën e anëtarëve të Gjykatës Kushtetuese, për një periudhë 3 vjeçare, pa të drejtë rizgjedhjeje. Procedura e zgjedhjes së Kryetarit të Gjykatës Kushtetuese parashikohet me ligj.

6. Gjyqtari i Gjykatës Kushtetuese vazhdon në detyrë deri në emërimin e pasardhësit të tij, me përjashtim të rastit të parashikuar në nenin 127, paragrafi 1 nëparagrafi ç) dhe d).

Neni 14

Neni 126 ndryshon si më poshtë vijon:

Neni 126

Gjyqtari i Gjykatës Kushtetuese gëzon imunitet për mendimet e shprehura dhe vendimet e marra në ushtrim të funksioneve të tij, përveç rasteve të dhënies qëllimisht të një vendimi të paligjshëm si pasojë e një sjellje kriminale, interesi personal ose keqdashje.¹²

Neni 15

Neni 127 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 127

1. Mandati i gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese mbaron në rastet e mëposhtme:

¹¹ Opinioni i KV paragrafi 25.

¹² Opinioni i KV paragrafi 49.

- a) mbush moshën 70 vjeç;
 - b) përfundon mandatin 9 vjeçar;
 - c) jep dorëheqjen;
 - ç) shkarkohet sipas parashikimeve të nenit 128;
 - d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b;
 - dh) vërtetohen kushtet e pazgjedhshmërisë dhe të papajtueshmërisë në ushtrimin e funksionit;
 - e) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.
2. Mbarimi i mandatit të gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese deklarohet me vendim të Gjykatës Kushtetuese.
3. Në rast se vendi i gjyqtarit mbetet vakant, organi që ka emëruar gjyqtarin paraardhës, sipas nenit 125 paragrafi 1, emëron një gjyqtar të ri, i cili qëndron në detyrë deri në përfundimin e mandatit të gjyqtarit të larguar.
4. Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të mandatit të një gjyqtari të Gjykatës Kushtetuese, sipas paragrafit 1 nënparagrafi a) dhe b) si dhe menjëherë në rastet e mbarimit të mandatit përpara afatit ligjor, njofton organin e emërtesës për vendin vakant. Procedura për emërimin e gjyqtarit të ri përfundon jo më vonë se 60 ditë nga vendimi i Gjykatës Kushtetuese që ka deklaruar përfundimin e mandatit.

Neni 16

Neni 128 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 128¹³ po pergjegjesi penale apo civile ? Shume vende detyrojne magjistratin te paguaje na xhepi i tij demet financiare qe ka shkaktuar me vendimin e tij te padrejte

1. Gjyqtari i Gjykatës Kushtetuese mban **përgjegjësi disiplinore** sipas procedurës që rregullohet me ligj. Procesi disiplinor ndaj gjyqtarit zhvillohet nga Gjykata Kushtetuese, e cila vendos për shkarkimin e tij kur:
 - a) konstaton shkelje të rënda profesionale dhe etike që diskreditojnë pozitën dhe figurën e gjyqtarit gjatë ushtrimit të mandatit;
 - b) dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Gjyqtari i Gjykatës Kushtetuese pezullohet nga detyra me vendim të Gjykatës Kushtetuese kur:
 - a) ndaj tij caktohet masa e sigurimit personal “arrest në burg” ose “arrest në shtëpi” për kryerjen e një vepre penale;
 - b) ai merr cilësinë e të pandehurit për një krim të rëndë të kryer me dashje.

Neni 17

Neni 130 ndryshohet si më poshtë vijon:

¹³ Opinioni i KV, paragrafi 28.

Neni 130¹⁴

Qenia gjyqtar i Gjykatës Kushtetuese nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, si dhe veprimtari profesionale që ushtrohet kundrejt pagesës, me përjashtim të aktivitetit mësimdhënës dhe akademik për zhvillimin e doktrinës. Kohëzgjatja e veprimtarisë profesionale të lejueshme, si dhe masa e shpërblimit parashikohen me ligj. Ushtrimi i funksionit të gjyqtarit nuk pajtohet me qenien anëtar në një parti politike apo pjesëmarrjen në aktivitete publike të organizuara nga një parti politike, si dhe me veprimtari të tjera të papajtueshme me detyrën e gjyqtarit të Gjykatës Kushtetuese.

Neni 18

Në nenin 131, ndryshohet shkronja f, si më poshtë vijon:

f) gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve kundër vendimeve gjyqësore dhe akteve të pushtetit publik që cenojnë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive¹⁵ për mbrojtjen e këtyre të drejtave, përveçse kur parashikohet ndryshe në Kushtetutë.

Neni 19

Në nenin 131, pas paragrafit 1, shtohet paragrafi 2 me këtë përmbajtje:

2. Gjykata Kushtetuese nuk mund të shpallë antikushtetues një ligj të miratuar nga Kuvendi për rishikimin e Kushtetutës, me përjashtim të rastit kur është shkelur procedura e miratimit të këtij ligji.¹⁶

Neni 20

Neni 132 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 132¹⁷

1. Vendimet e Gjykatës Kushtetuese kanë fuqi të përgjithshme, janë përfundimtare dhe të detyrueshme për zbatim.

¹⁴ Opinioni i KV, paragrafi 29.

¹⁵ Opinioni i KV, paragrafi 31.

¹⁶ Sipas paragrafëve 19-21 dhe 137 të Opinioneve të Komisionit të Venecias, që shprehet "Gjykata Kushtetuese duhet të ruajë pushtetin për të rishikuar të paktën procedurën e amendamenteve kushtetuese", është shtuar mundësia e kontrollit procedural të amendamenteve kushtetuese. Për më tepër, ky sugjerim i Komisionit të Venecias, është vlerësuar prej tyre si një prej më të rëndësishmëve, pasi është bërë pjesë e rekomandimeve të fundit në paragrafin 137. Ka opinion alternativ.

¹⁷ Opinioni i KV, paragrafi 32-33.

2.Vendimet e Gjykatës Kushtetuese hyjnë në fuqi ditën e publikimit në Fletoren Zyrtare. Gjykata Kushtetuese mund të urdhërojë që vendimi i saj, me të cilin ka shqyrtuar aktin, të fillojë efektet në një datë tjetër. Në këtë rast, Gjykata Kushtetuese mund të urdhërojë pezullimin e zbatimit të aktit të shfuqizuar prej saj ndaj kërkuesit në çështjen gjyqësore deri në kohën kur vendimi fillon efektet.

3.Mendimi i pakicës publikohet bashkë me vendimin përfundimtar.

Neni 21

Neni 133, pika 2 ndryshohet si më poshtë vijon:

2.Gjykata Kushtetuese merr vendim përfundimtar me shumicën e të gjithë anëtarëve të saj.¹⁸

Neni 22

Neni 134 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 134

1. Gjykata Kushtetuese vihet në lëvizje vetëm me kërkesë të:

- a) Presidentit të Republikës;
- b) Kryeministrit;
- c) jo më pak se një të pestës së deputetëve;
- ç) Avokatit të Popullit;
- d) Kryetarit të Kontrollit të Lartë të Shtetit;
- dh) çdo gjykatë, sipas nenit 145 pika 2 të kësaj Kushtetute;
- e) çdo komisioneri të krijuar me ligj për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive themelore të garantuara nga Kushtetuta;
- ë) Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe Këshillit të Lartë të Prokurorisë;
- f) organeve të qeverisjes vendore;
- g) organeve të bashkësive fetare;
- gj) partive politike;
- h) organizatave;
- i) individëve.

2. Subjektet e parashikuara nga nënparagrafët d, dh, e, ë, f, g, gj, h, dhe i të paragrafit 1 të këtij neni mund të bëjnë kërkesë vetëm për çështje që lidhen me interesat e tyre.¹⁹

¹⁸ Opinion i KV, paragrafi 34.

¹⁹ Opinion i KV, paragrafi 35, si dhe komente nga tryezat konsultative.

PJESA E NËNTË

GJYKATAT

Neni 23

Neni 135 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 135

1. Pushteti gjyqësor ushtrohet nga Gjykata e Lartë, Gjykata e Lartë Administrative²⁰ si dhe nga gjykatat e apelit e gjykatat e shkallës së parë, të cilat krijohen me ligj.
2. Kuvendi mund të krijojë me ligj gjykata për fusha të veçanta, por në asnjë rast gjykata të jashtëzakonshme.
3. **Gjykata e posaçme** e shkallës së parë dhe e apelit për gjykimin e veprave penale të **korupsionit dhe krimit të organizuar**, si dhe të akuzave penale kundër funksionarëve të lartë²¹, krijohen me ligj. **Gjyqtarët dhe administrata gjyqësore pranë këtyre gjykatave dhe familjarët e tyre të afërt u nënshtrohen verifikimit të pasurisë dhe të figurës, kontrolleve periodike të llogarive bankare, transaksioneve financiare dhe telekomunikimeve personale, sipas ligjit.**

Neni 24

Neni 136 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 136²²

1. Anëtarët e Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës së Lartë Administrative emërohen nga Presidenti i Republikës, me propozim të Këshillit të Lartë Gjyqësor, për një mandat 9 vjeçar, pa të drejtë riemërimi. Presidenti i Republikës brenda 7 ditëve nga dërgimi i propozimit prej Këshillit të Lartë Gjyqësor emëron anëtarin e Gjykatës së Lartë ose të Gjykatës së Lartë Administrative.
2. Presidenti i Republikës ka të drejtë të mospranojë propozimin e bërë nga Këshilli i Lartë Gjyqësor vetëm një herë, duke dhënë shkaqet për çdo rast.²³ Dekreti i Presidentit të Republikës për mospranimin e propozimit të paraqitur nga Këshilli i Lartë Gjyqësor humbet efektin kur shumica e anëtarëve të tij votojnë kundër dekretit. Në këtë rast si dhe kur Presidenti nuk shprehet, kandidati konsiderohet i emëruar dhe fillon detyrën brenda 7 ditëve nga data e vendimit të Këshilli i Lartë Gjyqësor.
3. Anëtarët e Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës së Lartë Administrative zgjidhen nga radhët e gjyqtarëve me të paktën 13 vjet përvojë. Një e pesta e anëtarëve të tyre

²⁰ Ka një opinion alternativ.

²¹ Opinion i KV, paragrafi 42.

²² Ka një opinion alternativ.

²³ Opinion i KV, paragrafi 45.

mund të zgjidhet mes juristëve të spikatur me jo më pak se 15 vjet përvojë si avokatë, profesorë ose lektorë të së drejtës, juristë të nivelit të lartë në administratën publike ose në fusha të tjera të së drejtës. Anëtarët jo gjyqtarë duhet të kenë arsim të lartë juridik dhe gradë shkencore në drejtësi.

4. Anëtarët jo gjyqtarë nuk duhet të jenë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale. **Ata nuk duhet të kenë mbajtur funksione politike në administratën publike ose pozicione drejtuese në parti politike gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.**

5. Kriteret dhe procedura e përzgjedhjes dhe të emërimit të anëtarëve të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës së Lartë Administrative, si dhe kushtet për vazhdimësinë e ushtrimit të detyrës parashikohen me ligj.²⁴

6. Kryetari i Gjykatës së Lartë dhe Kryetari i Gjykatës së Lartë Administrative zgjidhen me shumicën e anëtarëve të secilës gjykatë, me votim të fshehtë, për një periudhë 3 vjeçare, pa të drejtë rizgjedhjeje. Procedura e zgjedhjes së tyre parashikohet me ligj.

Neni 25²⁵

Pas nenit 136, shtohet neni 136/a me këtë përmbajtje:

Neni 136/a

Gjyqtarë mund të jenë vetëm shtetasit shqiptarë që emërohen nga Këshilli i Lartë Gjyqësor, pas përfundimit të Shkollës së Magjistraturës dhe pas kryerjes së procesit të verifikimit paraprak të pasurisë dhe të figurës së tyre, sipas ligjit. Kandidatët përzgjidhen sipas një procedure transparente dhe publike që siguron emërimin e kandidatëve më të kualifikuar dhe me integritet moral dhe etik. Kriteret e tjera për përzgjedhjen dhe emërimin e gjyqtarëve parashikohen me ligj.²⁶

Neni 26

Neni 137 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 137

Gjyqtari gëzon imunitet për mendimet e shprehura dhe vendimet e marra në ushtrimin e funksioneve të tij, përveç rasteve të dhënies qëllimisht të një vendimi të paligjshëm si pasojë e një sjellje kriminale, interesi personal ose keqdashje.

Neni 27

²⁴ Opinion i KV, paragrafi 46.

²⁵ Neni 136/7 ekzistues. Është ndarë për efekt teknike legjislativ, pasi neni 136 flet për anëtarët e Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës së Lartë Administrative.

²⁶ Opinion i KV, paragrafi 44-58, 51.

Pas nenit 137, shtohet neni 137/a me këtë përmbajtje:

Neni 137/a²⁷

1. Gjyqtari mban përgjegjësi disiplinore sipas procedurave të rregulluara me ligj. Gjyqtari nuk mund të largohet nga detyra përveç rasteve kur:

- a) mbush moshën e pensionit;
- b) jep dorëheqjen;
- c) vërtetohet se është emëruar në kundërshtim me kriteret e parashikuara për këtë qëllim;
- ç) shkarkohet për shkelje të rënda profesionale dhe etike në përfundim të një procedure disiplinore;
- d) shkarkohet pas dënimit me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi;
- dh) vërtetohet pamundësia për të ushtruar detyrën;
- e) në zbatim procedurave të parashikuara në nenin 179/b.

Neni 28

Neni 138 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 138²⁸

Paga dhe përfitimet e tjera të gjyqtarit **nuk mund të ulen përveç rasteve kur:**

- a) nevojitet marrja e masave të përgjithshme ekonomiko-financiare për të eliminuar situata të vështira ekonomike të vendit apo emergjenca të tjera kombëtare;
- b) gjyqtari kthehet në detyrën që mbante para emërimit;
- c) i jepet një masë disiplinore;
- ç) vlerësohet profesionalisht “pamjaftueshëm”, sipas ligjit.

Neni 29

Neni 139 ndryshohet si më poshtë vijon:

1. Mandati i gjyqtarit të Gjykatës së Lartë ose Gjykatës së Lartë Administrative mbaron në rastet e mëposhtme:

- a) mbush moshën 70 vjeç;

²⁷ Opinioni i KV, paragrafi 50.

²⁸ Opinioni i KV, paragrafi 50.

- b) përfundon mandatin 9 vjeçar;
 - c) jep dorëheqjen;
 - ç) shkarkohet sipas parashikimeve të nenit 140;
 - d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b.
 - dh) vërtetohen kushtet e pazgjedhshmërisë dhe të papajtueshmërisë në ushtrimin e funksionit;
 - e) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.
2. Mbarimi i mandatit të gjyqtarit të Gjykatës së Lartë ose Gjykatës së Lartë Administrative deklarohet përkatësisht me vendim të Gjykatës së Lartë ose Gjykatës së Lartë Administrative. Procedura për emërimin e gjyqtarit në një gjykatë tjetër pas përfundimit të mandatit rregullohet me ligj.²⁹
3. Kryetari i Gjykatës së Lartë ose i Gjykatës së Lartë Administrative, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të mandatit të një gjyqtari, sipas paragrafit 1 nënparagrafi a) dhe b), si dhe menjëherë në rastet e mbarimit të mandatit përpara afatit ligjor, njofton Këshillin e Lartë Gjyqësor për vendin vakant. Procedura për emërimin e gjyqtarit të ri përfundon jo më vonë se 60 ditë nga vendimi i deklarimit të përfundimit të mandatit.³⁰

Neni 30

Neni 140 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 140

1. Gjyqtari i Gjykatës së Lartë dhe i Gjykatës së Lartë Administrative mban përgjegjësi disiplinore, sipas procedurës që rregullohet me ligj. Ai **shkarkohet** me vendim të **Këshillit të Lartë Gjyqësor** kur:
- a) konstaton shkelje të rënda profesionale dhe etike që diskreditojnë pozitën dhe figurën e gjyqtarit gjatë ushtrimit të mandatit;
 - b) dënohet me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Gjyqtari i Gjykatës së Lartë dhe i Gjykatës së Lartë Administrative **pezullohet** nga detyra me vendim të Këshillit të Lartë Gjyqësor kur:
- a) ndaj tij caktohet masa e sigurimit personal “arrest në burg” ose “arrest në shtëpi” për kryerjen e një vepre penale;
 - b) ai merr cilësinë e të pandehurit për një krim të rëndë të kryer me dashje.

Neni 31

Neni 141 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 141

²⁹ Opinion i KV, paragrafi 52.

³⁰ Opinion i KV, paragrafi 41.

1. Gjykata e Lartë dhe Gjykata e Lartë Administrative shqyrtojnë çështje lidhur me kuptimin dhe zbatimin e ligjit dhe sigurojnë njësimin ose zhvillimin e praktikës gjyqësore.³¹
2. Gjykata e Lartë dhe Gjykata e Lartë Administrative mund të zhvillojnë mbledhje të përbashkëta për të zgjidhur mosmarrëveshjet e natyrës juridiksionale, siç parashikohet në ligj.

Neni 32

Neni 143 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 143

Qenia gjyqtar i Gjykatës së Lartë dhe i Gjykatës së Lartë Administrative nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, si dhe veprimtari profesionale që ushtrohet kundrejt pagesës, me përjashtim të aktivitetit mësimdhënës dhe akademik për zhvillimin e doktrinës. Kohëzgjatja e veprimtarisë profesionale të lejueshme, si dhe masa e shpërblimit parashikohen me ligj. Ushtrimi i funksionit të gjyqtarit nuk pajtohet me qenien anëtar në një parti politike apo pjesëmarrjen në aktivitete publike të organizuara nga një parti politike, si dhe me veprimtari të tjera të papajtueshme me detyrën e gjyqtarit, sipas ligjit.³²

Neni 33³³

Neni 147 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 147

1. Këshilli i Lartë Gjyqësor siguron pavarësinë, përgjegjshmërinë dhe mbarëvajtjen e pushtetit gjyqësor në Republikën e Shqipërisë.
2. Këshilli i Lartë Gjyqësor përbëhet nga **11** anëtarë, **gjashtë** prej të cilëve zgjidhen nga gjyqtarët e të gjitha niveleve të pushtetit gjyqësor dhe **pesë** anëtarë zgjidhen nga Kuvendi nga radhët e juristëve jo gjyqtarë.
3. Kriteret dhe procedura transparente dhe publike e përzgjedhjes dhe e renditjes së kandidatëve gjyqtarë parashikohen me ligj. Anëtarët jo gjyqtarë përzgjidhen nga radhët e juristëve të spikatur me jo më pak se 15 vjet përvojë pune në profesion, me moral dhe integritet të lartë profesional. Kandidatët nuk duhet të jenë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale. Ata nuk duhet të kenë mbajtur funksione

³¹ Opinion i KV, paragrafet 38-40 dhe 43.

³² Opinion i KV, paragrafi 53. Shiko gjithashtu nenin 130.

³³ Ka një opinion alternativ.

politike në administratën publike dhe pozicione drejtuese në parti politike, gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.³⁴

4. Anëtarët jo gjyqtarë zgjidhen me tri të pestat e të gjithë anëtarëve të Kuvendit mbi bazën e propozimeve, nga radhët e **avokatëve, 1 anëtar**, nga radhët e **noterëve, 1 anëtar**, nga trupa e **pedagogëve të drejtësisë, 1 anëtar**, nga trupa e pedagogëve jo gjyqtarë ose prokurorë të Shkollës së **Magjistraturës, 1 anëtar**, dhe nga **shoqëria civile, 1 anëtar**. Për çdo vend vakant organizmat propozuese i paraqesin **Këshillit të Emërimeve në Drejtësi tre kandidatë** të përzgjedhur, sipas një procedure transparente dhe publike. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi bën renditjen e kandidatëve dhe ia dërgon Kuvendit.

5. Kuvendi voton veçmas për secilin grup kandidatësh. Kur në votimin e parë Kuvendi nuk arrin shumicën prej tri të pestave, organizmi propozues bën një propozim të ri brenda 15 ditëve. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi vlerëson dhe rendit kandidatët brenda 7 ditëve nga dorëzimi i propozimeve të reja. Kuvendi voton për kandidaturat e reja brenda 7 ditëve nga dorëzimi i vlerësimit dhe renditjes. Në rast se kjo shumicë nuk arrihet as në votimin e dytë, kandidatët nga të dyja raundet që renditen të parët për secilin grup **konsiderohen të emëruar**.³⁵

6. Kryetari i Këshillit të Lartë Gjyqësor zgjidhet në mbledhjen e parë të Këshillit nga radhët e anëtarëve jo gjyqtarë, me shumicën e të gjithë anëtarëve. Në rast se kryetari nuk zgjidhet në mbledhjen e parë, anëtari më i vjetër në moshë nga radhët e gjyqësorit organizon zgjedhjen e kryetarit me short në mbledhjen e radhës, e cila zhvillohet e hapur. Kryetari qëndron në detyrë deri në përfundim të mandatit si anëtar i Këshillit të Lartë Gjyqësor.³⁶

7. Anëtarët e Këshillit të Lartë Gjyqësor e ushtrojnë detyrën me kohë të plotë për një periudhë prej pesë vjetësh, pa të drejtë rizgjedhjeje të njëpasnjëshme. Në përfundim të mandatit anëtarët gjyqtarë rikthehen në vendet e mëparshme të punës. Anëtarët jo gjyqtarë që përpara emërimit punonin me kohë të plotë në sektorin publik, rikthehen në vendet e mëparshme të punës ose në pamundësi, në detyra të barazvlefshme me to.

Neni 34

Pas nenit 147 shtohet neni 147/a, me këtë përmbajtje:

Neni 147/a

1. Këshilli i Lartë Gjyqësor ushtron funksionet e mëposhtme:

a) emëron, vlerëson, ngre në detyrë dhe transferon gjyqtarët e të gjitha niveleve, me përjashtim të gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese;

b) vendos për masat disiplinore ndaj gjyqtarëve të të gjitha niveleve, me

³⁴ Opinion i KV paragrafet 57-61.

³⁵ Opinion i KV paragrafet 58-59.

³⁶ Opinion i KV paragrafi 63.

përjashtim të gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese;

c) i propozon Presidentit të Republikës kandidatët për anëtarë të Gjykatës së Lartë dhe të Gjykatës së Lartë Administrative, sipas procedurës së caktuar me ligj;

ç) miraton rregullat e etikës gjyqësore dhe mbikëqyr respektimin e tyre;

d) drejton dhe kujdeset për mbarëvajtjen e punës në administratën e gjykatave;

dh) propozon dhe administron buxhetin e gjykatave.

2. Këshilli i Lartë Gjyqësor informon publikun dhe Kuvendin për gjendjen e sistemit gjyqësor, si dhe ushtron funksione të tjera të caktuara me ligj.

3. Ministri i Drejtësisë mund të marrë pjesë në mbledhjet e Këshillit të Lartë Gjyqësor kur diskutohen çështje që lidhen me planifikimin strategjik dhe buxhetin e pushtetit gjyqësor.³⁷

Neni 35

Pas nenit 147/a shtohet neni 147/b, me këtë përmbajtje:

Neni 147/b

1. Mandati i anëtarit të Këshillit të Lartë Gjyqësor mbaron sipas rasteve të mëposhtme:

a) mbush moshën e pensionit;

b) përfundon mandati 5 vjeçar;

c) jep dorëheqjen;

ç) shkarkohet sipas parashikimeve të nenit 147/c;

d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b;

dh) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.

2. Mbarimi i mandatit të anëtarit deklarohet me vendim të Këshillit të Lartë Gjyqësor.

3. Kur vendi i anëtarit mbetet vakant, organi që ka emëruar anëtarin paraardhës, sipas nenit 147, emëron një anëtar të ri, i cili qëndron në detyrë deri në përfundimin e mandatit të anëtarit të larguar.

4. Kryetari i Këshillit të Lartë Gjyqësor, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të mandatit të një anëtarit, sipas paragrafit 1 nënparagrafi a) dhe b) si dhe menjëherë në rastet e mbarimit të mandatit përpara afatit ligjor, njofton organin e emërtesës për vendin vakant. Procedura për emërimin e anëtarit të ri përfundon jo më vonë se 60 ditë nga vendimi i deklarimit të përfundimit të mandatit.

Neni 36

Pas nenit 147/b shtohet neni 147/c, me këtë përmbajtje:

Neni 147/c

³⁷ Opinion i KV paragrafet 62.

1. Anëtari i Këshillit të Lartë Gjyqësor mban përgjegjësi disiplinore dhe shkarkohet nga **Tribunali Disiplinor i Drejtësisë** kur:
 - a) kryen shkelje të rënda profesionale dhe etike;
 - b) është dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Procedura për shqyrtimin e shkeljeve disiplinore rregullohet me ligj.

Neni 37

Pas nenit 147/c shtohet neni 147/ç, me këtë përmbajtje:

Neni 147/ç

Qenia anëtari i Këshillit të Lartë Gjyqësor nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, si dhe veprimtari profesionale që ushtrohet kundrejt pagesës, me përjashtim të veprimtarisë mësimdhënëse dhe akademike për zhvillimin e doktrinës. Kohëzgjatja e veprimtarisë profesionale të lejueshme, si dhe masa e shpërblimit parashikohen me ligj. Ushtrimi i këtij funksioni nuk pajtohet me qenien anëtar në një parti politike apo pjesëmarrjen në aktivitete publike të organizuara nga një parti politike, si dhe me veprimtari të tjera të papajtueshme me detyrën e anëtarit të Këshillit të Lartë Gjyqësor, sipas ligjit.

Neni 38³⁸

Pas nenit 147/ç shtohet neni 147/d, me këtë përmbajtje:

Neni 147/d

1. **Inspektori i Lartë i Drejtësisë** është përgjegjës për verifikimin e ankesave ndaj gjyqtarëve dhe prokurorëve të të gjitha niveleve, anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor, anëtarëve të Këshillit të Lartë të Prokurorisë dhe të Prokurorit të Përgjithshëm si dhe për hetimin e shkeljeve dhe fillimin e procedurës disiplinore ndaj tyre. Inspektori i Lartë i Drejtësisë është përgjegjës edhe për inspektimin e gjykatave dhe të zyrave të prokurorisë.
2. Inspektori i Lartë i Drejtësisë emërohet me **tre të pestat** e të gjithë anëtarëve të Kuvendit, për një periudhë **9 vjeçare**, pa të drejtë rizgjedhjeje, nga radhët e juristëve të spikatur me jo më pak se 15 vjet përvojë pune në profesion, me integritet të lartë moral dhe profesional. Kandidatët nuk duhet të jenë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale. Ata nuk duhet të kenë mbajtur funksione politike në administratën publike dhe pozicione drejtuese në parti politike, gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit. Inspektori i Lartë i Drejtësisë përzgjidhet nga lista e kandidatëve të

³⁸ Ka opinion alternativ. Opinion i KV paragrafet 74-83.

renditur nga **Këshilli i Emërimeve në Drejtësi** sipas një procedure transparente, publike dhe bazuar në merita. Në rast se Kuvendi nuk arrin shumicën prej tre të pestave për asnjë prej kandidatëve brenda 30 ditëve nga paraqitja e propozimeve, kandidati i renditur i pari konsiderohet i emëruar.

3. Inspektori i Lartë i Drejtësisë ka statusin e anëtarit të Gjykatës së Lartë. Pas përfundimit të mandatit, nëse përpara emërimit në këtë detyrë punonte me kohë të plotë në sektorin publik, Inspektori rikthehet në vendin e mëparshëm të punës ose në pamundësi, në një detyrë të barazvlefshme me të.

4. Procedurat për marrjen e vendimeve nga Inspektori i Lartë i Drejtësisë rregullohen me ligj. Ndaj vendimeve të Inspektorit për mosfillimin dhe pushimin e hetimit mund të ushtrohet ankim, sipas rastit, në Këshillin e Lartë Gjyqësor ose në Këshillin e Lartë të Prokurorisë. Shqyrtimi i këtyre ankesave vendoset nga një numër anëtarësh i këtyre organeve, sipas ligjit.

5. **Inspektori i Lartë i Drejtësisë nuk mund të vendosë mosfillimin ose pushimin e një hetimi kur ai kërkohet nga Ministri i Drejtësisë, përveç rasteve kur kërkesa është haptazi e pabazuar.**

Neni 39

Pas nenit 147/d shtohet neni 147/dh, me këtë përmbajtje:

Neni 147/dh

1. Mandati i Inspektorit të Lartë të Drejtësisë mbaron sipas rasteve të mëposhtme:
 - a) mbush moshën e pensionit;
 - b) përfundon mandati 9 vjeçar;
 - c) jep dorëheqjen;
 - ç) shkarkohet sipas parashikimit të nenit 147/e;
 - d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b.
 - dh) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.
2. Mbarimi i mandatit të Inspektorit të Lartë të Drejtësisë deklarohet me vendim të mbledhjes së përbashkët të Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe të Këshillit të Lartë të Prokurorisë. Inspektori i Lartë i Drejtësisë qëndron në detyrë deri në emërimin e Inspektorit të ri.
3. Inspektori i Lartë i Drejtësisë, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të mandatit, sipas paragrafit 1 nënparagrafi a) dhe b), si dhe menjëherë në rastet e mbarimit të mandatit përpara afatit ligjor njofton organin e emërtesës për vendin vakant. Procedura për emërimin e Inspektorit të ri përfundon jo më vonë se 60 ditë nga vendimi i deklarimit të përfundimit të mandatit.

Neni 40

Pas nenit 147/dh shtohet neni 147/e, me këtë përmbajtje:

Neni 147/e

1. Inspektori i Lartë i Drejtësisë mban përgjegjësi disiplinore dhe shkarkohet nga **Tribunali Disiplinor i Drejtësisë** kur:
 - a) kryen shkelje të rënda profesionale dhe etike;
 - b) është dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Procedura për shqyrtimin e shkeljeve disiplinore rregullohet me ligj.
3. Ministri i Drejtësisë kryen inspektimin sipas rregullave të parashikuara në ligj.³⁹

Neni 41

Pas nenit 147/e shtohet neni 147/ë, me këtë përmbajtje:

Neni 147/ë

Qenia Inspektor i Lartë i Drejtësisë nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore si dhe profesionale që ushtrohet kundrejt pagesës, me përjashtim të veprimtarisë mësimdhënëse dhe akademike për zhvillimin e doktrinës. Kohëzgjatja e veprimtarisë profesionale të lejueshme, si dhe masa e shpërblimit parashikohen me ligj. Ushtrimi i funksionit të Inspektorit nuk pajtohet me anëtarësinë në një parti politike apo pjesëmarrjen në aktivitete publike të organizuara nga një parti politike, si dhe me veprimtari të tjera të papajtueshme me detyrën e Inspektorit të Lartë të Drejtësisë, sipas ligjit.⁴⁰

Neni 42⁴¹

Pas nenit 147/ë shtohet neni 147/f, me këtë përmbajtje:

Neni 147/f

1. **Tribunali Disiplinor i Drejtësisë vendos në lidhje me masat disiplinore për anëtarët e Këshillit të Lartë Gjyqësor, Këshillit të Lartë të Prokurorisë, Prokurorin e Përgjithshëm dhe Inspektorin e Lartë të Drejtësisë.**⁴²
2. **Tribunali Disiplinor i Drejtësisë përbëhet nga Kryetari i Gjykatës së Lartë, 2 gjyqtarë të Gjykatës së Lartë sipas ligjit, Kryetari i Gjykatës së Lartë Administrative, 2 gjyqtarë të Gjykatës së Lartë Administrative sipas ligjit dhe 1 prokuror të zgjedhur nga radhët e prokurorëve, sipas ligjit.**

³⁹ Opinioni i KV paragrafi 81-82.

⁴⁰ Opinioni i KV paragrafi 53.

⁴¹ Ka opinion alternativ.

⁴² Opinion i KV paragrafi 128.

3. Ankimet kundër vendimeve të Tribunalit Disiplinor të Drejtësisë si dhe ankimet kundër vendimeve të Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe të Këshillit të Lartë të Prokurorisë shqyrtohen nga Gjykata Kushtetuese.

PJESA E DHJETË

PROKURORIA

Neni 43

Neni 148 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 148

1. Prokuroria ushtron ndjekjen penale, si dhe përfaqëson akuzën në gjyq në emër të shtetit. Prokuroria kryen edhe detyra të tjera të caktuara me ligj.
2. Prokuroria është organ i pavarur që garanton mbarëvajtjen, kontrollin e veprimeve të saj dhe respekton pavarësinë e brendshme të prokurorëve për hetimin dhe ndjekjen penale.⁴³
3. Prokuroria e posaçme për ndjekjen penale si dhe njësia e posaçme për hetimin e veprave penale të korrupsionit dhe krimit të organizuar, si dhe të akuzave penale kundër funksionarëve të lartë janë të pavarura nga Prokurori i Përgjithshëm dhe krijohen me ligj. Prokurorët, oficerët e hetimit, punonjësit e administratës dhe familjarët e tyre të afërt u nënshtrohen verifikimit të pasurisë dhe të figurës, kontrolleve periodike të llogarive bankare, transaksioneve financiare dhe telekomunikimeve personale, sipas ligjit. Drejtuesi i prokurorisë së posaçme zgjidhet nga radhët e prokurorëve të kësaj zyre sipas ligjit.
4. Prokurorë mund të jenë vetëm shtetas shqiptar, të cilët emërohen nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë pas përfundimit të Shkollës së Magjistraturës dhe pas kryerjes së procesit të verifikimit paraprak të pasurisë dhe të figurës së tyre, sipas ligjit. Kandidatët përzgjidhen sipas një procedure transparente dhe publike që siguron përzgjedhjen e kandidatëve më të kualifikuar dhe me integritet të lartë moral dhe profesional. Kriteret e tjera për përzgjedhjen dhe emërimin e kandidatëve parashikohen me ligj.⁴⁴
5. Në ushtrimin e kompetencave të tyre prokurorët u nënshtrohen Kushtetutës dhe ligjeve.
6. Prokurorët mbajnë përgjegjësi disiplinore sipas ligjit.

Neni 44

⁴³ Opinion i KV paragrafi 84 – 85.

⁴⁴ Opinion i KV paragrafi 86.

Pas nenit 148 shtohet neni 148/a, me këtë përmbajtje:

Neni 148/a

1. Këshilli i Lartë i Prokurorisë garanton pavarësinë, llogaridhënien, disiplinën, statusin dhe karrierën e prokurorëve në Republikën e Shqipërisë.
2. Këshilli i Lartë i Prokurorisë përbëhet nga **11** anëtarë, gjashtë prej të cilëve zgjidhen nga prokurorët e të gjitha niveleve të prokurorisë dhe pesë anëtarë zgjidhen nga Kuvendi nga radhët e juristëve jo prokurorë.
3. Kriteret dhe procedura transparente dhe publike e përzgjedhjes dhe e renditjes së kandidatëve prokurorë parashikohet me ligj. Anëtarët jo prokurorë përzgjidhen nga radhët e juristëve të spikatur me jo më pak se 15 vjet përvojë pune në profesion, me integritet të lartë moral dhe profesional. Kandidatët nuk duhet të jenë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale. Ata nuk duhet të kenë mbajtur funksione politike në administratën publike dhe pozicione drejtuese në parti politike, gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.⁴⁵
4. Anëtarët jo prokurorë zgjidhen nga Kuvendi me tri të pestat e të gjithë anëtarëve mbi bazën e propozimeve nga radhët e **avokatëve, 1** anëtar, nga radhët e **noterëve, 1 anëtar**, nga trupa e pedagogëve të **drejtësisë, 1** anëtar, nga trupa e pedagogëve jo gjyqtarë ose prokurorë të Shkollës së **Magjistraturës, 1** anëtar dhe nga shoqëria **civile, 1** anëtar. Për çdo vend vakant organizmat propozuese i paraqesin Këshillit të Emërimeve në Drejtësi tre kandidatë të përzgjedhur, sipas një procedure transparente dhe publike. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi bën renditjen e kandidatëve dhe ia dërgon Kuvendit.
5. Kuvendi voton veçmas për secilin grup kandidatësh. Kur në votimin e parë Kuvendi nuk arrin shumicën prej tri të pestave, organizmi propozues bën një propozim të ri brenda 15 ditëve. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi vlerëson dhe rendit kandidatët brenda 7 ditëve nga dorëzimi i propozimeve të reja. Kuvendi voton për kandidaturat e reja brenda 7 ditëve nga dorëzimi i vlerësimit dhe renditjes. Në rast se kjo shumicë nuk arrihet as në votimin e dytë, kandidatët nga të dyja raundet, të cilët renditen të parët për secilin grup konsiderohen të emëruar.
6. Kryetari i Këshillit të Lartë të Prokurorisë zgjidhet në mbledhjen e parë të Këshillit nga radhët e anëtarëve jo prokurorë, me shumicën e të gjithë anëtarëve. Në rast se kryetari nuk zgjidhet në mbledhjen e parë, anëtari më i vjetër në detyrë nga radhët e prokurorisë organizon zgjedhjen e kryetarit me short në mbledhjen e radhës, e cila zhvillohet e hapur. Kryetari qëndron në detyrë deri në përfundim të mandatit si anëtar i Këshillit të Lartë të Prokurorisë.⁴⁶
7. Anëtarët e Këshillit të Lartë të Prokurorisë e ushtrojnë detyrën me kohë të plotë për një periudhë prej pesë vjetësh, pa të drejtë rizgjedhjeje të njëpasnjëshme. Në përfundim të mandatit anëtarët prokurorë rikthehen në vendet e mëparshme të punës. Anëtarët jo prokurorë që përpara emërimit punonin me kohë të plotë në

⁴⁵ Opinion i KV paragrafet 55-57, 60-61. Shqetësim i ngritur edhe nga tryezat konsultative në lidhje me kriteret e anëtarëve jo gjyqtarë.

⁴⁶ Opinion i KV paragrafi 63.

sektorin publik, rikthehen në vendet e mëparshme të punës ose në pamundësi, në detyra të barazvlefshme me to.

Neni 45

Pas nenit 148/a shtohet neni 148/b, me këtë përmbajtje:

Neni 148/b

1. Këshilli i Lartë i Prokurorisë ushtron këto përgjegjësi:
 - a) emëron, vlerëson, ngre në detyrë dhe transferon prokurorët;
 - b) vendos për masat disiplinore ndaj prokurorëve;
 - c) i propozon Kuvendit kandidatët për Prokuror të Përgjithshëm në përputhje me procedurat e parashikuara në ligj;
 - ç) miraton rregullat për etikën e prokurorëve dhe mbikëqyr respektimin e tyre.
2. Këshilli i Lartë i Prokurorisë përgatit raporte⁴⁷ mbi gjendjen e prokurorisë, informon publikun dhe Kuvendin, si dhe ushtron funksione të tjera të caktuara me ligj.

Neni 46

Pas nenit 148/b shtohet neni 148/c, me këtë përmbajtje:

Neni 148/c

1. Mandati i anëtarit të Këshillit të Lartë të Prokurorisë mbaron sipas rasteve të mëposhtme:
 - a) mbush moshën e pensionit;
 - b) përfundon mandatin 5 vjeçar;
 - c) jep dorëheqjen;
 - ç) shkarkohet sipas parashikimit të nenit 148/ç.
 - d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b.
 - dh) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.
2. Mbarimi i mandatit të anëtarit deklarohet me vendim të Këshillit të Lartë të Prokurorisë.
3. Kur vendi i anëtarit mbetet vakant, organi që ka emëruar anëtarin paraardhës, sipas nenit 148/a, emëron një anëtar të ri, i cili qëndron në detyrë deri në përfundimin e mandatit të anëtarit të larguar.
4. Kryetari i Këshillit të Lartë të Prokurorisë, jo më vonë se 3 muaj përpara përfundimit të mandatit të një anëtarit, sipas paragrafit 1 nënparagrafi a) dhe b) si dhe menjëherë në rastet e mbarimit të mandatit përpara afatit ligjor, njofton organin e emërtesës për vendin vakant. Procedura për emërimin e anëtarit të ri përfundon jo më vonë se 60 ditë nga vendimi i deklarimit të përfundimit të mandatit.

⁴⁷ Hequr "planet strategjike" sipas Opinionit të KV paragrafi 88.

Neni 47

Pas nenit 148/c, shtohet neni 148/ç, me këtë përmbajtje:

Neni 148/ç

1. Anëtari i Këshillit të Lartë të Prokurorisë mban përgjegjësi disiplinore dhe shkarkohet nga Tribunali Disiplinor i Drejtësisë kur:
 - a) kryen shkelje të rënda profesionale dhe etike;
 - b) është dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Procedura për shqyrtimin e shkeljeve disiplinore rregullohet me ligj.

Neni 48

Pas nenit 148/ç shtohet neni 148/d, me këtë përmbajtje:

Neni 148/d

Qenia anëtar i Këshillit të Lartë të Prokurorisë nuk pajtohet me asnjë veprimtari tjetër shtetërore, si dhe veprimtari profesionale që ushtrohet kundrejt pagesës, me përjashtim të aktivitetit mësimdhënës dhe akademik për zhvillimin e doktrinës. Kohëzgjatja e veprimtarisë profesionale të lejueshme, si dhe masa e shpërblimit parashikohen me ligj. Ushtrimi i këtij funksioni nuk pajtohet me qenien anëtar në një parti politike apo pjesëmarrjen në aktivitete publike të organizuara nga një parti politike, si dhe me veprimtari të tjera të papajtueshme me detyrën e anëtarit të Këshillit të Lartë të Prokurorisë.

Neni 49

Neni 149 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 149

1. Prokurori i Përgjithshëm emërohet me tre të pestat e anëtarëve të Kuvendit, mes tre kandidatëve të propozuar nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë. Këshilli i Lartë i Prokurorisë përzgjedh sipas një procedure transparente, publike dhe bazuar në merita rendit tre kandidatët më të kualifikuar. Nëse Kuvendi nuk emëron Prokurorin e Përgjithshëm brenda 30 ditëve nga paraqitja e propozimeve, kandidati i renditur më lart nga Këshilli i Lartë i Prokurorisë konsiderohet i emëruar. Procedura e përzgjedhjes dhe emërimit të Prokurorit të Përgjithshëm parashikohet me ligj.⁴⁸

⁴⁸ Opinion i KV paragrafi 93. Komente nga tryezat lidhur me mekanizmin zhbllokues për emërimin e Prokurorit të Përgjithshëm.

2. Prokurori i Përgjithshëm emërohet për një periudhë 7 vjeçare⁴⁹ pa të drejtë riemërimi.

3. Prokurori i Përgjithshëm emërohet nga radhët e juristëve të spikatur me jo më pak se 15 vjet përvojë pune si jurist, me integritet të lartë moral dhe profesional, pas përfundimit të studimeve në Shkollën e Magjistraturës ose me gradë shkencore në drejtësi. Prokurori i Përgjithshëm nuk duhet të ketë qenë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale. Ai nuk duhet të ketë mbajtur funksione politike në administratën publike dhe pozicione drejtuese në parti politike gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.

Neni 50

Pas nenit 149 shtohet neni 149/a, me këtë përmbajtje:

Neni 149/a

Prokurori i Përgjithshëm ushtron këto kompetenca:

- a) përfaqëson akuzën në Gjykatën e Lartë dhe në Gjykatën Kushtetuese, me përjashtim të rastit kur përfaqësimi bëhet nga prokurorët e prokurorisë së posaçme, sipas nenit 148/3 të Kushtetutës;
- b) nxjerr udhëzime të përgjithshme me shkrim për prokurorët, me përjashtim të prokurorëve të prokurorisë së posaçme sipas nenit 148/3 të Kushtetutës;
- c) siguron mbarëvajtjen e punës në administratën e prokurorisë, me përjashtim të administratës së prokurorisë së posaçme sipas nenit 148/3 të Kushtetutës;
- ç) propozon dhe administron buxhetin e prokurorisë, me përjashtim të buxhetit të prokurorisë së posaçme sipas nenit 148/3 të Kushtetutës;
- d) raporton në Kuvend për gjendjen e kriminalitetit⁵⁰;
- dh) ushtron kompetenca të tjera të përcaktuara në ligj.

Neni 51

Pas nenit 149/a shtohet neni 149/b, me këtë përmbajtje:

Neni 149/b

1. Mandati i Prokurorit të Përgjithshëm mbaron në rastet e mëposhtme:

- a) mbush moshën 70 vjeç;
- b) përfundon mandatin 7 vjeçar;
- c) jep dorëheqjen;
- ç) shkarkohet sipas procedurës së parashikuar në nenin 149/c;
- d) në zbatim të procedurave të parashikuara në nenin 179/b;

⁴⁹ Komentë nga tryezat lidhur me afatin në detyrë të Prokurorit të Përgjithshëm duke preferuar afatin 7-vjeçar.

⁵⁰ Komentë nga tryezat.

- dh) vërtetohet fakti i pamundësisë për të ushtruar detyrën.
2. Përfundimi i mandatit të Prokurorit të Përgjithshëm deklarohet me vendim të Këshillit të Lartë të Prokurorisë.
 3. Pas përfundimit të mandatit 7 vjeçar dhe me kërkesë të tij, Prokurori i Përgjithshëm emërohet në detyrën që kishte para emërimit ose gjyqtar në gjykatën e apelit.

Neni 52

Pas nenit 149/b shtohet neni 149/c, me këtë përmbajtje:

Neni 149/c

1. Prokurori i Përgjithshëm mban përgjegjësi disiplinore dhe shkarkohet nga Tribunali Disiplinor i Drejtësisë kur:
 - a) kryen shkelje të rënda profesionale dhe etike;
 - b) është dënuar me vendim gjyqësor të formës së prerë për kryerjen e një krimi.
2. Procedura për shqyrtimin e shkeljeve disiplinore rregullohet me ligj.

Pas Pjesës së dhjetë shtohet Pjesa e dhjetë/1 me këtë përmbajtje:

Neni 53⁵¹

Pas nenit 149/c shtohet neni 149/ç, me këtë përmbajtje:

Neni 149/ç

1. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi kryen verifikimin e kushteve dhe kriterëve ligjore, profesionale dhe morale të kandidatëve jo gjyqtarë për anëtarë të Këshillit të Lartë Gjyqësor, kandidatëve jo prokurorë për anëtarë të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, kandidatëve për Inspektor të Lartë të Drejtësisë, si dhe të kandidatëve për anëtarë të Gjykatës Kushtetuese që emërohen nga Presidenti i Republikës dhe Kuvendi. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi shqyrton dhe rendit kandidatët.
2. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi mblidhet sa herë është e nevojshme.
3. Këshilli i Emërimeve në Drejtësi përbëhet nga Kryetari i Gjykatës Kushtetuese, Kryetari i Gjykatës së Lartë, Kryetari i Gjykatës së Lartë Administrative, Kryetari i Këshillit të Lartë Gjyqësor, Kryetari i Këshillit të Lartë të Prokurorisë, Prokurori i Përgjithshëm,⁵² Kryetari i Dhomës Kombëtare të Avokatisë, gjyqtari më i vjetër në detyrë i Gjykatës Kushtetuese dhe gjyqtari më i vjetër në detyrë i Gjykatës së Lartë.

⁵¹ Ka opinion alternativ.

⁵² Komente nga tryzat për heqjen e Ministrit të Drejtësisë.

4. Kryetar i Këshillit të Emërimeve në Drejtësi është Kryetari i Këshillit të Lartë Gjyqësor, i cili krijon kushtet e punës për ushtrimin e veprimtarisë së Këshillit të Emërimeve në Drejtësi.
5. Organizimi dhe funksionimi i Këshillit të Emërimeve në Drejtësi rregullohet me ligj.

Neni 54

Në nenin 161, pas pikës 2 shtohet pika 3 me këtë përmbajtje:

3. Në rastin e nënshkrimit të marrëveshjes së Republikës së Shqipërisë me Bashkimin Evropian për pranimin e monedhës evropiane, **Banka e Shqipërisë transferon kompetenca në përputhje me parashikimet e kësaj marrëveshjeje.**⁵³

PJESA E TETËMBËDHJETË

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 55

Neni 179 ndryshohet si më poshtë vijon:

Neni 179

1. Anëtarët e Gjykatës Kushtetuese vazhdojnë veprimtarinë e tyre si anëtarë të Gjykatës Kushtetuese sipas mandatit të mëparshëm. Përtëritja e përbërjes së Gjykatës Kushtetuese bëhet si më poshtë:

a) Anëtarët e rinj që do të zëvendësojnë anëtarët të cilëve u mbaron mandati në vitin 2016 emërohen përkatësisht nga Presidenti i Republikës dhe nga Kuvendi dhe qëndrojnë në detyrë deri në vitin 2025.

b) Anëtari i ri që do të zëvendësojë anëtarin, të cilit i mbaron mandati në vitin 2017 emërohet nga mbledhja e Gjykatës së Lartë dhe qëndron në detyrë deri në vitin 2025.⁵⁴

c) Anëtarët e rinj që do të zëvendësojnë anëtarët që u mbaron mandati në vitin 2019 emërohen përkatësisht nga Presidenti i Republikës dhe nga Kuvendi dhe qëndrojnë në detyrë deri në vitin 2028.

ç) Anëtari i ri që do të zëvendësojë anëtarin, të cilit i mbaron mandati në vitin 2020 emërohet nga mbledhja e Gjykatës së Lartë dhe Gjykatës së Lartë Administrative dhe qëndron në detyrë deri në vitin 2028⁵⁵.

⁵³ Opinioni i KV paragrafi 12.

⁵⁴ Zgjedhja e anëtarit të Gjykatës Kushtetuese në vitin 2017 do të bëhet pa pjesëmarrjen e GjLA, pasi kjo e fundit do të krijohet në 1.1.2020.

d) Anëtarët e rinj që do të zëvendësojnë anëtarët, të cilëve u mbaron mandati në vitin 2022 emërohen përkatësisht nga Presidenti i Republikës, Kuvendi dhe nga mbledhja e përbashkët e Gjykatës së Lartë dhe e Gjykatës së Lartë Administrative dhe qëndrojnë në detyrë deri në vitin 2031.

3. Anëtarët e Gjykatës së Lartë vazhdojnë të ushtrojnë detyrën e tyre sipas mandatit të mëparshëm. Anëtarët e rinj që do të zëvendësojnë anëtarët, të cilëve u mbaron mandati emërohen sipas dispozitave të këtij ligji.

4. **Gjykata e Lartë Administrative krijohet në datën 01.01.2020.**⁵⁶ Emërimet në Gjykatën e Lartë Administrative duhet të garantojnë përtëritjen e pjeshme të saj. Rregullat mbi organizimin dhe funksionimin e kësaj Gjykate parashikohen me ligj. Deri në krijimin e Gjykatës së Lartë Administrative kryetari i Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë do të jetë anëtar i Këshillit të Emërimeve në Drejtësi.

5. **Tribunali Disiplinor i Drejtësisë**, deri në datë 31.12.2019, në vend të 3 anëtarëve të Gjykatës së Lartë Administrative do të ketë në përbërje Kryetarin e Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë, si dhe një gjyqtar të Kolegjit Administrativ të Gjykatës së Lartë dhe një gjyqtar nga radhët e gjyqtarëve të gjykatave administrative të shkallë së parë dhe të apelit, të zgjedhur secili me short në drejtimin e Kryetarit të Tribunalit Disiplinor të Drejtësisë.

6. **Këshilli i Lartë Gjyqësor krijohet brenda 6 muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji.** Tre anëtarë gjyqtarë dhe dy anëtarë jo gjyqtarë të Këshillit të Lartë Gjyqësor emërohen fillimisht për një **mandat 3 vjeçar**, me qëllim përtëritjen e pjeshme të këtij organi. Anëtarët e Këshillit të Lartë të Drejtësisë e përfundojnë mandatin e tyre pas krijimit të Këshillit të Lartë Gjyqësor por jo më vonë se zgjedhja e të gjithë anëtarëve të Këshillit të Lartë Gjyqësor sipas ligjit. Deri në krijimin e Këshillit të Lartë Gjyqësor, anëtari jogjyqtar më i vjetër në moshë i Këshillit të Lartë të Drejtësisë do të jetë anëtar i Këshillit të Emërimeve në Drejtësi.

7. **Prokurori i Përgjithshëm emërohet brenda 2 muajve** pas konstituimit të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, por jo më vonë se data e përfundimit të mandatit të Prokurorit të Përgjithshëm në detyrë. Prokurori i Përgjithshëm qëndron në detyrë deri në emërimin e Prokurorit të ri të Përgjithshëm sipas këtij ligji, me përjashtim të rastit kur mandati i Prokurorit të Përgjithshëm ndërpritet sipas parashikimeve të nenit 179/b.⁵⁷

8. **Këshilli i Lartë i Prokurorisë krijohet brenda 6 muajve nga hyrja** në fuqi e këtij ligji. Tre anëtarë prokurorë dhe dy anëtarë jo prokurorë të Këshillit të Lartë të Prokurorisë emërohen fillimisht për një mandat 3 vjeçar, me qëllim përtëritjen e pjeshme të këtij organi. Deri në krijimin e Këshillit të Lartë të Prokurorisë, Këshilli i Emërimeve në Drejtësi do të funksionojë pa Kryetarin e Këshillit të Lartë të Prokurorisë. Në rast të barazisë së votave në Këshillin e Emërimeve në Drejtësi, vota e Kryetarit të Gjykatës Kushtetuese është vendimtare. **Avokati i Popullit** mund të marrë pjesë si vëzhgues në mbledhjet e Këshillit të Emërimeve në Drejtësi deri në konstituimin e plotë të tij.

⁵⁵ Opinion i KV paragrafi 24. Llogaritja e kohëzgjatjes së mandatit ka ndryshuar duke reflektuar ndryshimin e kohëzgjatjes së mandatit të Gjykatës Kushtetuese nga 12 në 9 vjet.

⁵⁶ Opinion i KV paragrafi 37 dhe 69.

⁵⁷ Opinion i KV paragrafi 96.

9. Gjykata e shkallë së parë dhe gjykata e apelit sipas neneve 135 paragrafi 3 dhe 148 paragrafi 3 të Kushtetutës krijohen 2 muaj pas konstituimit të Këshillit të Lartë Gjyqësor dhe Këshillit të Lartë të Prokurorisë, sipas ligjit. Pas krijimit të këtyre gjykatave, **Gjykata e Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe Gjykata e Apelit për Krimet e Rënda pushojnë së funksionuari.** Gjyqtarët dhe prokurorët pranë Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe Gjykatës së Apelit për Krimet e Rënda emërohen gjyqtarë dhe prokurorë pranë gjykatave të krijuara sipas nenit 135 paragrafi 3 dhe 148 paragrafi 3, pas përfundimit me sukses të procesit të verifikimit të pasurisë dhe të figurës, kontrollit të llogarive bankare, transaksioneve financiare dhe telekomunikimeve personale dhe të familjarëve të tyre të afërt. Shqyrtimi i çështjeve në gjykim para gjykatës së shkallës së parë për krimet e rënda dhe gjykatës së apelit për krimet e rënda rregullohet me ligj.

10. Ndryshimet në nenet 39 paragrafi 2, 64 paragrafi 4, 80/a, 122 paragrafi 3, 161 paragrafi 3 hyjnë në fuqi pas miratimit të ligjit nga Kuvendi që ratifikon marrëveshjen e lidhur midis Republikës së Shqipërisë dhe Bashkimit Evropian për anëtarësimin.⁵⁸

11. **Inspektori i Lartë i Drejtësisë emërohet brenda 3 muajve** nga krijimi i Këshillit të Lartë të Prokurorisë. Kohëzgjatja dhe mënyra e funksionimit të inspektorateve ekzistuese rregullohet me ligj.⁵⁹

12. Personat që kanë ushtruar më parë detyrën e gjyqtarit ose të prokurorit dhe që kalojnë me sukses procesin e vlerësimi kalimtar të kualifikimit, sipas nenit 179/b të Kushtetutës, mund të kandidojnë për detyrën e inspektorit pranë Inspektorit të Lartë të Drejtësisë deri në datën 31.12.2026.⁶⁰

13. Gjyqtarët dhe prokurorët që **nuk kanë përfunduar Shkollën e Magjistraturës** qëndrojnë në detyrë dhe janë subjekt i procesit të vlerësimi kalimtar të kualifikimit të gjyqtarëve dhe prokurorëve sipas nenit 179/b.

Neni 56⁶¹

Pas nenit 179 shtohet neni 179/a me këtë përmbajtje:

Neni 179/a

1. Mandati i funksionarëve të zgjedhur ose të emëruar në organet kushtetuese dhe ato të krijuara me ligj që është fituar përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji, mbaron ose është i pavlefshëm kur konstatohet se i zgjedhuri ose i emëruari përfshihet në rrethin e subjekteve që janë të përjashtuara nga e drejta për t'u zgjedhur, sipas neneve 6/1 dhe 45, pika 3 të Kushtetutës.

⁵⁸ Opinion i KV paragrafi 9 dhe 12.

⁵⁹ Opinion i KV paragrafi 67.

⁶⁰ Kjo dispozitë i jep mundësi ish gjyqtarëve dhe prokurorëve të emërohen si inspektorë vetëm në rast se kalojnë procedurën e rivlerësimit. Kjo parandalon futjen në system të gjyqtarëve dhe prokurorëve të cilët janë shkarkuar.

⁶¹ Kjo dispozitë është miratuar nga Kuvendi në kuadër të paketës për dekriminalizimin.

2. Brenda 30 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, Kuvendi, në përputhje me procedurën e nenit 81/2, pika 2 të Kushtetutës, miraton ligjin që përcakton kushtet dhe rregullat për garantimin e integritetit të organeve që zgjidhen, emërohen ose mbajnë funksione publike.

Neni 57

Pas nenit 179/a shtohet neni 179/b me këtë përmbajtje:

Neni 179/b

1. Bazuar në dispozitat e Aneksit me titull “Vlerësimi Kalimtar i Kualifikimit të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve”, të gjithë gjyqtarët, duke përfshirë anëtarët e Gjykatës Kushtetuese dhe të Gjykatës së Lartë, të gjithë prokurorët duke përfshirë Prokurorin e Përgjithshëm, anëtarët gjyqtarë të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, anëtarët prokurorë të Këshillit të Lartë të Prokurorisë, Kryeinspektorin dhe inspektorët e tjerë pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë, si dhe këshilltarët ligjorë pranë Gjykatës Kushtetuese dhe Gjykatës së Lartë vlerësohen dhe rivlerësohen *ex officio* në mënyrë që të rivendoset besimi i publikut tek këto institucione të rëndësishme demokratike. Subjekt i vlerësimit dhe rivlerësimit mund të jenë edhe ish gjyqtarët ose ish prokurorët, me kërkesë të tyre dhe nëse plotësojnë kriteret ligjore.

2. Subjektet e parashikuara në paragrafin 1 që përfundojnë me sukses procesin e vlerësimit dhe rivlerësimit konsiderohen gjyqtarë dhe prokurorë të emëruar. Subjektet që sipas paragrafit 1 të këtij neni nuk ushtrojnë detyrën e gjyqtarit dhe të prokurorit dhe që kanë të paktën 3 vjet përvojë pune, ndjekin një trajnim 1 vjeçar pranë Shkollës së Magjistraturës sipas parashikimeve të ligjit. Pas përfundimit me sukses të trajnimit, ata emërohen gjyqtarë ose prokurorë.

3. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe Kolegji i Posaçëm pranë Gjykatës së Lartë janë përgjegjës për kryerjen e procesit të vlerësimit për subjektet e parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni. Anëtarët e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Gjykatës së Lartë emërohen për 9 vjet pa të drejtë riemërimi.

4. Aneksi do të pushojë së qeni pjesë e këtij ligji në datën 31 dhjetor të vitit të njëmbëdhjetë pas hyrjes në fuqi të këtij ligji, ose në datën e anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian.⁶²

⁶² Opinion i KV paragrafi 101 dhe 104. Anëtarët e Komisionit dhe gjyqtarët e Gjykatës së Lartë që do të kryejnë rivlerësimin emërohen për 9 vjet pa të drejtë riemërimi. Ndërsa Aneksi nuk do të jetë më pjesë e Kushtetutës pas 11 vjetësh, me qëllim që t'i lihet hapësirë përfundimit të procesit të ankimeve që mund të përfundohet rreth asaj kohe edhe nga Gjykata e Lartë.

Aneks

Vlerësimi Kalimtar i Kualifikimit të Gjyqtarëve dhe Prokurorëve⁶³

Neni A

Masa për të Fituar Besimin e Publikut

1. Me qëllim që të garantohen në mënyrë të barabartë të drejtat e shtetasve të Republikës së Shqipërisë për t'iu drejtuar gjykatave dhe për të patur një proces të rregullt ligjor; me qëllim që veprat penale të ndiqen bazuar në elementët e procesit të rregullt ligjor si dhe nisur nga shqetësimet e bazuara se këto të drejta mohohen nga ekzistenca e korrupsionit në sistemin e drejtësisë, ndikimet e elementëve kriminalë dhe niveli i ulët profesional i një pjese të gjyqtarëve dhe prokurorëve, zbatimi i disa neneve të kësaj Kushtetute, veçanërisht i neneve që lidhen më të drejtën për respektimin e jetës private, duke përfshirë nenet 36 dhe 37, dispozitat që lidhen me barrën e provës dhe nenet 128, 131 shkronja f), 135, 138, 140, 145 paragrafi 1, 147/a paragrafi 1 shkronja b); 148/b paragrafi 1, shkronja b); neni 149/b paragrafi 1, shkronja d) **kufizohen sipas nenit 17 të kësaj Kushtetute, me qëllim kryerjen e procesit të vlerësimit dhe rivlerësimit ex officio për të gjithë gjyqtarët,** duke përfshirë anëtarët e Gjykatës së Kushtetuese dhe të Gjykatës së Lartë për të gjithë prokurorët duke përfshirë Prokurorin e Përgjithshëm, anëtarët gjyqtarë të Këshillit të Lartë të Drejtësisë, anëtarët prokurorë të Këshillit të Prokurorisë, Kryeinspektorin dhe inspektorët e tjerë pranë Këshillit të Lartë të Drejtësisë, si dhe këshilltarët ligjorë pranë Gjykatës Kushtetuese dhe Gjykatës së Lartë. Subjekt i vlerësimit mund të jenë edhe ish gjyqtarët ose ish prokurorët, me kërkesë të tyre dhe nëse plotësojnë kriteret ligjore. Ky proces vlerësimi dhe rivlerësimi përfshin të gjithë personat e përmendur në këtë paragraf, pavarësisht rasteve të transferimeve ose lejeve të përkohshme nga ushtrimi i detyrave që ata mbajnë.⁶⁴

2. Vlerësimi dhe rivlerësimi kryhen nga **Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe ankimet shqyrtohen nga Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit pranë Gjykatës së Lartë.** Me kryerjen e procesit të vlerësimit dhe rivlerësimit ex officio si dhe përfundimit të mandatit të Komisionit dhe Kolegjit, sipas nenit 179/b të Kushtetutës, vlerësimi dhe rivlerësimi kryhet në shkallë të parë nga Gjykata e Lartë Administrative dhe në shkallë të dytë nga Gjykata e Lartë.⁶⁵

3. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit organizohet dhe funksionon me dy trupa të veçanta vendimmarrëse si shkallë e parë.⁶⁶ Anëtarët e Komisioni të Pavarur të

⁶³ Bazuar në sugjerimin e opinionit të KV paragrafi 101 shumë parashikime janë hequr nga dispozitat kushtetuese dhe janë parashikuar në ligj.

⁶⁴ Opinion i KV paragrafi 104 dhe 106.

⁶⁵ Opinion i KV paragrafi 117.

⁶⁶ Opinion i KV paragrafi 117.

Kualifikimit emërohen sipas dispozitave të këtij aneksi.

4. Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit krijohet pranë Gjykatës së Lartë dhe organizohet dhe funksionon me dy trupa të veçanta vendimmarrëse që shqyrtojnë si mjeti i fundit ankimet përfundimtare.⁶⁷ Gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit emërohen sipas dispozitave të këtij aneksi. Ankimet kundër vendimeve të vlerësimit nuk mund të shqyrtohen nga gjyqtarë të tjerë të Gjykatës së Lartë që nuk janë anëtarë të trupave të Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit, sipas dispozitave të këtij aneksi.

5. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit funksionojnë në mënyrë të pavarur dhe të paanshme, sipas dispozitave të këtij aneksi dhe të ligjit të posaçëm. Organizimi dhe funksionimi i Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe i Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit, si dhe procedurat e vlerësimit të kualifikimit rregullohen me ligj.

6. Pas përfundimit të vlerësimit dhe rivlerësimit *ex officio* të subjekteve të parashikuara në paragrafin 1 të këtij neni, ata i nënshtrohen sistemit të përhershëm të llogaridhënies, sipas rregullave të përgjithshme të parashikuara në Kushtetutë dhe në ligj.⁶⁸

Neni B

Misioni Ndërkombëtar i Monitorimit

1. Misioni Ndërkombëtar i Monitorimit është përgjegjës për sigurimin e transparencës, sigurisë juridike dhe garancive për të mos lejuar abuzimet gjatë procesit të përkohshëm të vlerësimit.

2. Organizimi dhe funksionimi i Misionit Ndërkombëtar të Monitorimit rregullohet sipas marrëveshjeve ndërkombëtare në fuqi. Kompetencat e Misionit Ndërkombëtar të Monitorimit rregullohen nga ky aneks dhe nga ligji.⁶⁹

3. Vëzhguesi ndërkombëtar është jurist i huaj me eksperiencë, i cili përmbush kriteret për të qenë gjyqtar në vendin e tij.⁷⁰ **Kryeministri i Republikës së Shqipërisë, në kuadër të së drejtës ndërkombëtare ose marrëdhënieve diplomatike emëron Vëzhguesit Ndërkombëtar të Monitorimit.⁷¹ **Mandati i vëzhguesit ndërkombëtar mbaron për shkelje të rënda, bazuar në kërkesën e Misionit Ndërkombëtar të Monitorimit.⁷²****

4. Vëzhguesit ndërkombëtarë ushtrojnë këto kompetenca:

a) marrin menjëherë informacion për persona dhe dokumente të caktuara, me qëllim monitorimin e procesit të emërimit të anëtarëve të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarëve të Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit;

⁶⁷ Opinion i KV paragrafi 117.

⁶⁸ Opinion i KV paragrafi 102.

⁶⁹ Opinion i KV paragrafi 130.

⁷⁰ Opinion i KV paragrafi 133.

⁷¹ Opinion i KV paragrafi 132.

⁷² Opinion i KV paragrafi 132

b) marrin menjëherë informacion për persona dhe dokumente të domosdoshme për monitorimin e procesit të vlerësimit të kualifikimit të të gjitha niveleve dhe në çdo fazë të tij;

c) paraqesin gjetje dhe mendime mbi çështje që shqyrtohen nga Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe nga Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit. Lidhur me këto gjetje, vëzhguesit ndërkombëtarë mund të kërkojnë që Komisioni të marrë në shqyrtim prova ose të paraqesë prova të marra nga organet shtetërore, entitetet e huaja ose personat privatë, sipas ligjit.⁷³

ç) kërkojnë që çështja të dërgohet menjëherë për shqyrtim nga një trupë tjetër gjyqësore e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit ose Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit, në rastet kur ka prova dhe fakte të mjaftueshme dhe të besueshme që një vendim i një trupe gjyqësore të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit ose i Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit është haptazi i pabazuar në fakte, prova ose në ligj, apo është marrë si pasojë e një ndikimi të papërshtatshëm.⁷⁴

Neni C

Komisioni i Pavarur i Kualifikimit

dhe

Kolegji i Posaçëm i Apelit

1. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit përbëhet nga dy komisionerë publikë dhe dy trupa gjyqësore të përhershëm me tre anëtarë secili. Komisioneri publik përfaqëson interesin publik përpara Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit. Ai kërkon marrjen e provave ose ia paraqet ato komisionit si dhe ankimon vendimin e komisionit të shkallës së parë. Komisionerët publikë qëndrojnë në detyrë derisa Komisioni i Pavarur i Kualifikimit të pushojë së ushtruarit aktivitetin e tij, por jo më vonë se data 31.12.2025.⁷⁵

2. Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit përbëhet nga dy trupa gjyqësore të përhershëm me tre anëtarë secili. Ata qëndrojnë në detyrë derisa Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit të pushojë së ushtruarit aktivitetin e tij, por jo më vonë se data 31.12.2025.

3. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit ushtrojnë përgjegjësitë e tyre bazuar në parimet e llogaridhënies, integritetit dhe transparencës për ngritjen e një sistemi gjyqësor të pavarur dhe profesional të çliruar nga korrupsioni. Anëtarët e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit gëzojnë statusin e anëtarit të Gjykatës së Lartë.⁷⁶

4. Anëtarët e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit dhe punonjësit e tjerë të këtyre dy organeve nënshkruajnë

⁷³ Opinion I KV paragrafi 133 dhe 134.

⁷⁴ Opinion I KV paragrafi 135.

⁷⁵ Opinion I KV paragrafi 102, 125 – 126.

⁷⁶ Opinion I KV paragrafi 117-118.

deklaratë me shkrim me të cilën autorizojnë kryerjen e kontrollit vjetor të pasurisë së tyre, monitorimit sistematik të llogarive dhe transaksioneve financiare dhe heqjen dorë nga e drejta e fshehtësisë së komunikimeve gjatë gjithë kohëzgjatjes së qëndrimit të tyre në detyrë. Deklaratat e pasurisë së tyre bëhen publike.

5. Anëtarët e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit zgjidhen mes personave me arsim të lartë juridik ose me gradë shkencore në drejtësi, me jo më pak se 15 vjet përvojë si gjyqtar, prokuror, lektor i së drejtës, avokat, noter, jurist i nivelit të lartë në administratën publike ose profesione të tjera ligjore. Ata duhet të gëzojnë reputacion të lartë dhe integritet.

Kandidatët nuk duhet të kenë qenë gjyqtarë, prokurorë ose këshilltarë ligjorë gjatë dy vjetëve të fundit përpara kandidimit. Kandidatët nuk duhet të jetë dënuar më parë për kryerjen e një vepre penale, nuk duhet të kenë mbajtur funksione politike në administratën publike dhe funksione drejtuese në partitë politike gjatë 10 vjetëve të fundit përpara kandidimit.

6. Brenda një muaji nga hyrja në fuqi e këtij Aneksi, Avokati i Popullit organizon procesin e hapur dhe transparent të aplikimeve për pozicionin e anëtarit në Komisionin e Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarit në Kolegjin e Posaçëm të Kualifikimit, si dhe të Komisionerit Publik. Të gjithë kandidatët paraqesin pranë Avokatit të Popullit aplikimet dhe deklaratat e pasurive, në përputhje me parashikimet e ligjit. Brenda një muaji Avokati i Popullit vlerëson përmbushjen e kriterëve të parashikuara dhe harton një listë me kandidatët e kualifikuar dhe ia dërgon atë Kuvendit. Avokati i Popullit mund të përjashtojë vetëm ata kandidatë të cilët nuk përmbushin kriteret e parashikuara në këtë Aneks.⁷⁷

7. Brenda 30 ditëve nga paraqitja e listës emërore prej Avokatit të Popullit, Kuvendi me tre të pestat e të gjithë anëtarëve të tij, emëron anëtarët për Komisionin e Pavarur të Kualifikimit, gjyqtarët e Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit dhe dy Komisionerët Publikë. Në rast se Kuvendi nuk arrin të emërojë të gjithë anëtarët, gjyqtarët dhe komisionerët publikë brenda 30 ditëve, në ditën e tridhjetë e pestë Presidenti i Republikës, nga lista emërore e kandidatëve të mbetur, përzgjedh me short publik anëtarët, gjyqtarët ose komisionerët e tjerë. Emrat e përzgjedhur konsiderohen automatikisht të emëruar.⁷⁸

8. Anëtari i Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtari i Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit dhe Komisioneri Publik ushtrojnë detyrën me kohë të plotë dhe nuk mund të mbajë asnjë pozicion apo të ushtrojnë ndonjë detyrë tjetër gjatë kohëzgjatjes së mandatit.

9. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit kanë buxhet, personel dhe mjedise të mjaftueshme për të kryer funksionet e tyre si dhe funksionet e vëzhguesve ndërkombëtarë, sipas ligjit.

⁷⁷ Opinioni i KV paragrafi 127. Metoda e përzgjedhjes është sqaruar dhe thjeshtuar. Avokati i Popullit grumbullon aplikimet dhe kontrollon në mënyrë që të sigurohet që ata të përmbushin kriteret e parashikuara në këtë aneks. Më tej, ai i përcjell emrat e kualifikuar Kuvendit që brenda 30 ditëve zgjedh gjyqtarët e në Komisionin e Pavarur të Kualifikimit dhe Kolegjin e Posaçëm të Apelit dhe Komisionerit Publik. Presidenti përzgjedh emrat me anë të shortit si një mekanizëm zhblokues por që siguron heqjen e influences mbi këto emra.

⁷⁸ Idem si më sipër.

10. Gjuhët zyrtare të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe të Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit janë gjuha **shqipe dhe angleze**. Të dyja organet punësojnë përkthyes për këtë qëllim.

11. Anëtari i Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtari i Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit mban përgjegjësi disiplinore sipas parashikimeve të këtij Aneksi. Rastet disiplinore shqyrtohen në një mbledhje të përbashkët të të dy trupave gjykues të Kolegjit të Posaçëm të Apelit, pa pjesëmarrjen e anëtarëve subjekt procedimi, sipas ligjit. Shkarkimi i tij bëhet vetëm për shkelje të rënda.⁷⁹

12. Anëtari i Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtari i Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit gëzon imunitet për mendimet e shprehura dhe vendimet e marra në ushtrim të funksioneve të tij.⁸⁰

13. Anëtarëve të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe gjyqtarëve të Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit, komisionerëve publikë, vëzhguesve ndërkombëtarë, punonjësve të administratës dhe familjarëve të tyre **u garantohet mbrojtje e nivelit të lartë, sipas ligjit.**⁸¹

Neni Ç

Vlerësimi i kualifikimit

1. Të gjithë zyrtarët e parashikuar në nenin A të këtij aneksi vlerësohen nga Komisioni i Pavarur i Kualifikimit në shkallë të parë dhe nga Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit, pranë Gjykatës së Lartë në shkallë të dytë. Ata i nënshtrohen një vlerësimi të pasurisë, sipas nenit D, një vlerësimi të figurës, sipas nenit DH dhe një vlerësimi të aftësive profesionale, sipas nenit E. Në çdo kohë, përpara ose gjatë periudhës së vlerësimit, subjekti i vlerësimit mund të dorëhiqet nga detyra dhe në këtë rast vlerësimi ndërpritet. Funkionarët **që dorëhiqen** në kushtet e parashikuara nga ky nen nuk mund të shërbejnë më si gjyqtarë të çdo niveli, prokurorë, anëtarë të Këshillit të Lartë Gjyqësor ose anëtarë të Këshillit të Lartë të Prokurorisë ose Inspektor i Lartë i Drejtësisë ose Prokuror të Përgjithshëm për një periudhë 10 vjeçare.

2. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit **publikojnë vendimet e tyre si dhe çdo informacion tjetër të nevojshëm**. Këto organe mund të marrin në shqyrtim informacione nga publiku duke respektuar parimin e proporcionalitetit midis privatësisë dhe nevojave të hetimit, si dhe duke garantuar të drejtën për një proces të rregullt ligjor. Gjykata Kushtetuese⁸² nuk mund të shqyrtojë

⁷⁹ Opinioni i KV paragrafi 128. Ligji zbatues do të përcaktojë një proces të ngjashëm me atë që do të parashikohet për Gjykatën Kushtetuese për shkeljet disiplinore.

⁸⁰ Parashikuar me qëllim sigurimin që gjyqtarët e Komisionit të Pavarur të Kualifikimit dhe Kolegjit të Posaçëm të Apelit nuk do të jenë objekt i kërcënimeve nga prokuroria për vendimet me shkrim ose deklaratat verbale të dhëna gjatë ushtrimit të detyrës. Si gjyqtari i Gjykatës së Lartë, anëtari i Kolegjit të Posaçëm të Apelit është i mbrojtur nga norma kushtetuese.

⁸¹ Opinioni interim i KV, pg.128.

⁸² Opinioni i KV, pg.103-105, Footnotes 38-39.

ankimet individuale të subjekteve të vlerësimit, të cilët shkarkohen si rezultat i procesit të vlerësimit. Shqyrtimi i ankesave nga organet kompetente ndërkombëtare mbetet i hapur.⁸³

3. Institucionet shtetërore të Republikës së Shqipërisë bashkëpunojnë me Komisionin e Pavarur të Kualifikimit dhe Kolegjin e Posaçëm të Kualifikimit, duke vënë në dispozicion të tyre informacionin e kërkuar si dhe duke siguruar akses të drejtpërdrejtë në bazat e tyre të të dhënave. Ata mund të japin mendime ose të bëjnë propozime konkrete, sipas ligjit.

4. Komisioni i Pavarur i Kualifikimit, përmes personelit të tij, Komisionerëve Publikë, anëtarëve dhe vëzhguesve ndërkombëtarë, shqyrton pyetësonin dhe deklaratat e të vlerësuarit mbi të shkuarën e tij, interviston personat e përmendur në pyetëson ose persona të tjerë, si dhe bashkëpunon me institucione të tjera shtetërore ose të huaja për të konfirmuar vërtetësinë dhe saktësinë e deklarimeve. Komisioni dhe vëzhguesit ndërkombëtarë kanë akses të drejtpërdrejtë në të gjitha bazat qeveritare të të dhënave, me kushtin që të mos jenë të klasifikuara si “sekret shtetëror”, duke përfshirë këtu edhe dosjet personale të të vlerësuarit, të dhëna statistikore, dosje të përzgjedhura për vlerësim, vetë vlerësimet, mendimet e eprorëve, të dhënat mbi trajnimet dhe ankimet kundër të vlerësuarve, rezultatet e verifikimit të ankesave, vendimet për marrjen e masave disiplinore ndaj të vlerësuarve, të dhënat mbi pronat e të vlerësuarit, llogaritë bankare, të dhënat tatimore, bazat e të dhënave mbi automjetet, të dhëna për hyrje–daljet në kufi si dhe çdo dokument tjetër të dobishëm.

5. Në zbatim të ligjit, personeli i Komisionit përgatit nga një dosje me raportet, rekomandimet dhe të dhënat mbi pasuritë, figurën dhe vlerësimin e aftësisë profesionale të çdo subjekti të vlerësimit dhe ia paraqet atë Komisionit. Komisioni shqyrton tri dosjet e vlerësimit dhe dokumentat e depozituara nga subjekti i vlerësimit, në përputhje me procedurat e parashikuara në ligj dhe merr vendim bazuar në shqyrtimin e tri dosjeve dhe të informacionit të siguruar.

6. Kundër vendimit përfundimtar të Komisionit të Pavarur të Kualifikimit subjekti i vlerësimit ka të drejtë të ankohet në Kolegjin e Posaçëm të Kualifikimit, në përputhje me ligjin.⁸⁴

Neni D

Vlerësimi i Pasurive

1. Subjektet e vlerësimit i nënshtrohen deklaramit dhe kontrollit të pasurive të tyre me qëllim që të identifikohen ata që kanë në pronësi ose në përdorim pasuri më të mëdha nga sa mund të justifikohen ligjërisht, ose ata që nuk i kanë deklaruar saktësisht dhe plotësisht pasuritë e tyre dhe të familjarëve.

⁸³ Opinioni i KV, pg.106.

⁸⁴ Opinioni i KV, pg.116. Ndërkohë që Komisioni do të garantojë elementët e nenit 6 të KEDNJ, nuk ka dyshime se subjektet e vlerësimit do të kenë mundësinë të ankohen në një kolegji pranë Gjykatës së Lartë, i cili do të jetë i specializuar dhe pranë një gjykate të zakonshme. Kjo është një nga mundësitë që është sugjeruar prej raporterëve të KV.

2. Subjekti i vlerësimit dorëzon një deklaratë të re dhe të detajuar të pasurisë në përputhje me ligjin. Inspektorati i Lartë i Deklarimit dhe Kontrollit të Pasurive dhe Konfliktit të Interesave kontrollon deklaratën e pasurisë dhe i dorëzon Komisionit një raport mbi ligjshmërinë e pasurive mbi saktësinë dhe plotësinë e deklarimit, si dhe mund të rekomandojë vendosjen e masave disiplinore në përputhje me ligjin.
3. Pasuri e ligjshme për qëllimet e këtij ligji konsiderohen të ardhurat që janë deklaruar dhe për të cilat janë paguar detyrimet tatimore. Elementë të detajuar të pasurisë së ligjshme përcaktohet me ligj.
4. Nëse subjekti i vlerësimit ka një pasuri më të madhe se dyfishi i pasurisë së ligjshme, zbatohet parimi i prezumimit në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe subjekti i vlerësimit ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.⁸⁵
5. Nëse subjekti i vlerësimit nuk e dorëzon deklaratën e pasurisë në kohë ose përpiqet të fshehë ose të paraqesë në mënyrë të pasaktë pasuritë në pronësi ose në posedim të tij, zbatohet parimi i prezumimit në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe subjekti i vlerësimit ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

Neni Dh

Kontrolli i Figurës

1. Subjektet e vlerësimit dorëzojnë një deklaratë dhe i nënshtrohen një kontrolli të figurës me qëllim identifikimin e atyre që kanë kontakte të rregullta dhe të papërshtatshme me anëtarë të krimit të organizuar. Anëtarët e krimit të organizuar përcaktohen bazuar në provat e disponuara ose në vendimet e gjykatave shqiptare ose të huaja.⁸⁶
2. Subjektet e vlerësimit plotësojnë dhe i dorëzojnë Komisionit një pyetësor të detajuar dhe një deklaratë mbi figurën e tyre që mbulon periudhën 1 janar 2012 deri në 31 dhjetor 2015, siç parashikohet në ligj. Pyetësori dhe deklarata nuk mund të përdoren si prova në asnjë çështje penale kundër subjekteve të vlerësimit.⁸⁷
3. Nëse subjekti i vlerësimit ka kontakte të rregullta dhe të papërshtatshme me anëtarë të krimit të organizuar, zbatohet prezumimi në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe subjekti i vlerësimit ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

⁸⁵ Opinioni i KV, pg.121.

⁸⁶ Opinioni i KV, pg.122.

⁸⁷ Opinion verbal i KV, Sesioni Plenar i KV, 18 dhjetor 2015.

4. Nëse subjekti i vlerësimit nuk e dorëzon në kohë pyetësoin dhe deklaratën mbi figurën, ose përpiqet të bëjë deklaratime të pasakta, ose të fshehë kontaktet me anëtarët e krimit të organizuar, zbatohet prezumimi në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe subjekti i vlerësimit ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

Neni E

Vlerësimi i Aftësisë

1. Subjektet e vlerësimit i nënshtrohen një **vlerësimi të aftësisë** me qëllim identifikimin e atyre të cilët nuk janë të kualifikuar për të kryer rolin tyre dhe të atyre të cilët kanë mangësi që mund të korrigjohen përmes trajnimit.

2. Vlerësimi i aftësisë zhvillohet me ndihmën e inspektorëve të inspektorateve relevante në kohën kur kryhet vlerësimi. Vlerësimi i aftësisë për gjyqtarët përfshin aftësinë për të gjykuar, aftësitë organizative, vendimet e shkruara, urdhrat dhe gjykimet, etikën dhe angazhimin ndaj vlerave gjyqësore, cilësitë personale dhe angazhimin profesional, bazuar në standardet e parashikuara në ligj. Vlerësimi i aftësisë për prokurorët përfshin aftësinë për të hetuar dhe për të ngritur akuzën publike, aftësitë organizative, vendimet e shkruara, urdhërat dhe kërkesat, etikën, vendimet për mosfillimin e çështjeve dhe angazhimin ndaj vlerave profesionale si dhe cilësitë personale. Vlerësimi i aftësisë për këshilltarët ligjorë përfshin aftësinë për kërkime ligjore, përgatitjen e relacioneve, opinionëve ligjore të shkruara, aftësitë organizative, etikën, cilësitë personale dhe angazhimin profesional. Vlerësimi i aftësisë nuk shtrihet ndaj çështjeve që janë në shqyrtim.⁸⁸

3. Nëse rezulton se subjekti i vlerësimit nuk ka njohuri, aftësi, gjykim ose sjellje të përshtatshme, ose ka një model të vazhdueshëm pune që nuk pajtohet me pozicionin e tij, atëherë kjo konsiderohet mangësi profesionale dhe zbatohet prezumimi në favor të masës disiplinore të pezullimit shoqëruar me detyrimin për trajnim. Subjekti i vlerësuar ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

4. Nëse rezulton se subjekti i vlerësuar nuk ka njohuri, aftësi, gjykim ose sjellje të përshtatshme, ose ka një model të vazhdueshëm pune që nuk pajtohet me pozicionin e tij dhe mangësia e konstatuar nuk mund të korrigjohet përmes arsimimit ose trajnimit, zbatohet prezumimi në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe i vlerësuar ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

⁸⁸ Opinioni i KV, pg.107.

5. Nëse subjekti i vlerësuar kryen veprime për të penguar ose vështirësuar vlerësimin e tij, ose rezulton se ka njohuri, aftësi, gjykim, qëndrime, ose një model të vazhdueshëm pune aq të dobët sa që rrezikon ose cenon të drejtat e qytetarëve, subjekti i vlerësuar konsiderohet i papërshtatshëm për funksionin. Në këtë rast zbatohet prezumimi në favor të masës disiplinore të shkarkimit dhe subjekti i vlerësuar ngarkohet me barrën e provës për të vërtetuar të kundërtën. Për çdo procedim penal që mund të fillojë si pasojë e kësaj procedure, barra e provës i kalon shtetit.

Neni E

Vlerësimi në Shkallë të Parë

1. Për çdo subjekt të vlerësuar, personeli i Komisionit do të bashkojë dosjet, raportet dhe rekomandimet nga vlerësimet e pasurisë, të figurës dhe të aftësisë, si dhe çdo dokument të depozituar nga subjekti i vlerësuar dhe nga vëzhguesit ndërkombëtarë. Për çdo rast, një prej anëtarëve të Komisionit caktohet relator, duke respektuar kriteret e transparencës.
2. Relatori mund të kërkojë informacion shtesë dhe harton një propozim me gjetjet dhe masën disiplinore konkrete dhe ia paraqet Komisionit. Subjektit të vlerësimit i jepet një kopje e këtij raporti. Ai ka të drejtë, brenda një afati të caktuar me ligj, të pranojë ose kundërshtojë propozimin ose të sjellë prova shtesë.
3. Në çdo rast, subjektit të vlerësimit i garantohet e drejta për t'u dëgjuar, sipas ligjit.

Neni F

Masat Disiplinore

1. Nëse Komisioni i Pavarur i Kualifikimit ose Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit arrijnë në përfundimin se duhet vendosur një masë disiplinore mbi subjektin e vlerësuar, trupa përgjegjëse merr një vendim të arsyetuar për dhënien e masës disiplinore të pezullimit nga detyra për një vit të shoqëruar me trajnim të detyrueshëm ose shkarkimin nga detyra.
2. Vendimi i arsyetuar që urdhëron pezullimin nga detyra shoqëruar me detyrimin për trajnim identifikon mangësitë e të vlerësuarit, pezullon të vlerësuarin duke i njohur atij të drejtën e një page sa 60% e pagës së gjyqtarit të rrethit gjyqësor, e cakton subjektin e vlerësuar pranë Shkollës së Magjistraturës deri në fillimin e programit të trajnimit dhe urdhëron ndjekjen e një programi trainimi 1 vjeçar, të përshtatur për eliminimin e mangësive të identifikuara. Në përfundim të programit të trajnimit, funksionari i pezulluar testohet për aftësitë e tij. **Ky testim bëhet në mbikëqyrjen e misionit ndërkombëtar të vëzhgimit.** Subjektet e vlerësuara që nuk e

kalojnë testimin shkarkohen nga Komisioni i Pavarur i Kualifikimit dhe kanë të drejtë të ankohen në Kolegjin e Posaçëm të Kualifikimit. Vendimi i këtij të fundit është përfundimtar.

3. Vendimi i arsyetuar që urdhëron shkarkimin nga detyra hyn në fuqi menjëherë, përveç rastit kur ndaj tij ushtrohet ankim. Gjatë periudhës së shqyrtimit të ankimit subjekti i vlerësimit paguhet në masën 60% të pagës së gjyqtarit të rrethit gjyqësor. Nëse Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit pranon ankimin duke shfuqizuar vendimin e Komisionit, pjesa prej 40% e pagës i paguhet subjektit të vlerësuar për të gjithë periudhën e ndërprerjes. Nëse vendimi për shkarkimin lihet në fuqi, pjesa prej 60% e pagës që i është paguar subjektit të vlerësuar deri në momentin kur vendimi i Kolegjit të Posaçëm i Kualifikimit hyn në fuqi, i kthehet shtetit. Vendimi përfundimtar që urdhëron shkarkimin nga detyra hyn në fuqi menjëherë.

4. Subjekti i vlerësuar kur ushtron ankim kundër masës disiplinore të shkarkimit, pezullohet nga detyra deri në marrjen e vendimit nga Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit.

5. Nëse subjekti i vlerësuar jep dorëheqjen ai përfiton menjëherë nga e drejta e pensionit. Masa e pensionit llogaritet duke marrë parasysh vitet e shërbimit të subjektit dhe vitet që mbeten deri në arritjen e moshës në të cilën përfitohet pension i plotë. Në këtë rast procesi i vlerësimit ndërpritet menjëherë dhe i vlerësuarit nuk mund të emërohet gjyqtar, prokuror, anëtar i Këshillit të Lartë Gjyqësor ose i Këshillit të Lartë të Prokurorisë ose Inspektor i Lartë i Drejtësisë.

6. Në çdo rast shkarkimi i një gjyqtari ose prokurori nuk përbën shkak për rihapjen automatike të çështjeve të gjykuara ose të hetuara prej tij, përveçse kur ekzistojnë shkaqet mbi të cilat realizohet kërkesa për rishikim.⁸⁹

Neni G

Shqyrtimi në Apel

1. Subjekti i vlerësuar dhe secili prej Komisionerëve Publikë kanë të drejtën të ushtrojnë ankim ndaj vendimeve të Komisionit pranë Kolegjit të Posaçëm të Kualifikimit, brenda afatit të parashikuar në ligj, përveç rasteve kur subjekti i vlerësimit dorëhiqet, del në pension ose pranon raportin dhe rekomandimin e dhënë nga Komisioni. Ky Kolegj ka të drejtë të shqyrtojë në themel dhe të rishikojë shkeljet procedurale të Komisionit. Kolegji vendos për çështjen dhe nuk mund të kthejë atë për rigjykim tek Komisioni.⁹⁰

2. Vëzhguesi ndërkombëtar në Kolegjin e Posaçëm të Kualifikimit gëzon të njëjtat të drejta si dhe vëzhguesit ndërkombëtarë pranë Komisionit.⁹¹

⁸⁹ Opinioni i KV, pg.123.

⁹⁰ Opinioni i KV, pg.117. Kolegji i Posaçëm i Apelit pranë Gjykatë së Lartë do të jetë një gjykatë e zakonshme dhe do të ketë juridiksion për të shqyrtuar çështjen në themel dhe për të marrë vendim përfundimtar.

⁹¹ Opinioni i KV, pg.135.

3. Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit lë në fuqi ose ndryshon vendimin e Komisionit duke dhënë vendim me shkrim të arsyetuar. Në rastet e ankimeve nga Komisioneri Publik, Kolegji i Posaçëm i Kualifikimit nuk mund të vendosë një masë disiplinore më të rëndë pa i dhënë subjektit të vlerësuar kohë të mjaftueshme për t'u përgatitur për seancën.